

كارىگەرى شەپۆلە مايكروئىيەكان لەسەر ژيانى زىندەوهران

حەممەد ئەلى مەجەدەد مەعروف*

گەرمى لەشى مەروۇقە بەھۆى ھەلمژىنى شەپۆلە كورتهكان و تيشكە كارۋموگناتىسىيەكانەو لەسەر ئەم پىنج ھۆكارەى خوارەو بەندە:

1. لەرەلەرى شەپۆلە كورتهكە - تا بەرزترىت مەترسىدارترە وزەى تيشكە = ح ل، كاتىك ح: جىگىرى بلانك، ل: لەرەلەرى تيشكەكەپە (شەپۆلەكە).

2. كاتى خايەنراو بۆ ھەلمژىنى تيشكەكە، كە تا كاتىكى زياتر شانەكان ئەو تيشكە ھەلمژن كارىگەرى و مەترسى كاتى و بۆماوھىيى زياتر دەبىت.

3. ئەو پووبەرەى وزەى تيشكەكەى زياتر بەردەكەوئىت بە(ملى وات/سم²).

4. جۆرى شانە زىندووەكە و سىفەتەكانى.

5. تواناى شانە زىندووەكە بۆ بلاو پىكردىنى ئەو گەرمىيەى لەتيشكەوە دروست بوو بەھۆى

بەدو بەشەوە كارىگەرىيە گەرمىيەكان و كارىگەرىيەكانى دىكە واتە كارىگەرىيە فسيۇلۇژىيەكان.

كارىگەرىيە گەرمىيەكان

لەشى مەروۇقە كە بىرىكى زۆر شەپۆلە كارۋموگناتىسىيەكان وەردەگرىت بەتايبەتى مايكروئىيەكان پلەى گەرمى لەش بەرزدەكاتەو، چونكە وزەى ئەو تيشكە ھەلمژراو لەلەشى مەروۇقا بەشيوەى وزەيەكى شاراو - ماتەوزە - لەگەردەكانى شانەى لەشدا دەمىنئەتەو ئەمەش دەبىت بەھۆى زىادبۇونى بەريەككەوتنى گەردەكانى شانەكانى لەش بەمەش پلەى گەرميان بەرز دەبىتەو.

بەمشيوەى بۆمان دەردەكەوئىت وەرگرتنى تيشكى X لەماوھى كورتدا چەند زىانبەخشە بۆ لەشى مەروۇق، لەكاتى وئىنەگرتنى بەشەكانى لەشدا كارىگەرىيەكەى بۆ ماوھىيەكى درىزخايەن دەمىنئەتەو.

ھەرچى بەرزبۇونەوھى پلەى

وزەى شەپۆلە مايكروئىيەكان زىانئىكى زۆر بەشانەكانى زىندەوهران دەگەپەئىت كاتىك بەر لەشى زىندەوهران دەكەوئىت، شانەكانى زىندەوهران بەشيوكى زۆر لەوزەى ئەو شەپۆلانە ھەلدەمژن و بەشيوكى كەمى دەدەنەو.

تواناى مژىنى ئەو خانانەش بۆ وزەى شەپۆلەكە بەندە بەرپژەى ئاو لەو شانە زىندووانەدا و لەگەل كۆمەلىك ھۆكارى دىكەدا، ئەگەر پىژەى ئاو لەو شانانەدا زۆرىت ئەو توانايەكى زياتريان بۆ ھەلمژىنى وزەى تيشكەكان دەبىت واتە شانەكانى ماسوولكە و خوئىن و لىمفەكان تواناى ھەلمژىنى ئەم تيشكەكانەيان زياترە، بەلام ئەو شانانەى پىژەيەكى كەمتر ئاويان تىدايە تواناى ھەلمژىنى ئەم تيشكەكانەيان كەمترە، وەك ئىسك و چەورىيە شانەكان.

زانايان كارىگەرە خراپەكانى شەپۆلە مايكروئىيەكانيان كردووە

سورپى خويىنەۋە.

كارىگەرى خراپى بەرزبونەۋەى پلەى گەرمى بەھۆى تيشك ۋەرگرتنەۋە لەۋەدايە كە لەش ھەست بەرزبونەۋەى پلەى گەرميەكە ناكات كە لەقولايى شانە زىندوۋەكاندا پروودەدات، چونكە لەشى زىندەۋەران ھەست بەپلەى گەرمى دەرەكى دەكات بەھۆى پيىستەۋە، بەلام بەرزبونەۋەى پلەى گەرمى شانە زىندوۋەكانى ناۋەۋەى لەش بەھۆى ۋەرگرتنى تيشكە مايكروپيەكان ۋ كارۇموگناتىسيەكانەۋە لەۋانەيە ئەۋ شانانە لەناۋ بەرئىت ۋ بيسووتىنئىت پيش ئەۋەى ئەۋ زىندەۋەرە راستەۋخۇ ھەست بەۋە بكات.

ليردە پرسىيارىك دىتە پيشەۋە ئايا لەشى زىندەۋەرەكان لەۋانەش مرؤف چۇن دەتوانئىت ئەۋ گەرميە دروست بوۋە بلاۋە پيىكات ۋ زىانى زۇر لەۋ شانانە نەدات؟

بەھۆى سورپى خويىنەۋە ئەۋ شانانە دەتوانن ئەۋ پلە گەرميە بەرزەى ئەۋ بەشەى تيشكەكەى بەركەۋتوۋە كەمبەكەۋە ۋ خويىن ئەۋ گەرميە بۇ شويىنەكانى دىكەى لەش دەبات، بەمەش ئەگەرى لەناۋچوونى شانەكانى ئەۋ شويىنە كەم دەكاتەۋە. ئەمەش ئەۋە دەگەيەنئىت كە خويىن لەكاتى تيشك ۋەرگرتندا لەش سارددەكاتەۋە بەمەرجىك لەسنورىكى ديارىكراۋدا بىت، چونكە برى گەرمى دروست بوۋ لەۋ شويىنەدا ئەگەر زياتر بىت لەتواناى ساردبوونەۋەى بەھۆى سورپى خويىنەۋە ئەۋا پلەى گەرمى ئەۋ شويىنەى تيشكى زۇر ۋەرگرتوۋە

لەۋىدا شانەكان لەناۋدەچن پيش ئەۋەى سورپى خويىن بتوانئىت ساردى بكاتەۋە.

ئەۋ شويىنەى مەترسى زۇر ليىدەكرپت
بۇ بەركەۋتنى تيشك
يەكەم: چاۋ

لەبەرئەۋەى سورپى خويىن لەچاۋدا زۇر لاۋازە بەتايبەتى ھاۋىنەى چاۋ كە بۇرپيە مولۋولەكانى خويىن ناگاتى بۇيە توانايەكى زۇر لاۋازى ھەيە بۇ بلاۋە پيىكرنى ئەۋ گەرميەى بەھۆى ۋەرگرتنى تيشكەۋە دروست بوۋە بۇيە مەترسىدارە كە تيشكە مايكروپيەكان ۋ كارۇموگناتىسيەكانى بەرىكەۋىت، ھەرۋەھا بۇشايىە گۇيىەكەى چاۋ ۋەك ئەشكەۋتىكى لەرىنەۋە وايە كە وزەى شەپۇلە مايكروپيە ۋەرگراۋەكە گەۋرەدەكات ۋ ئەمەش ئەگەرى لەناۋچوون ۋ كوئىرپوون زىاد دەكات. ليىل بوونى ھاۋىنەى چاۋپيش تەنيا بەھۆى كارىگەرى گەرميەكەۋە نىيە بەلكو تيشكەكە دەبىتەھۆى تىكچوونئىك لەكردارەكانى دروست بوونى پرۇتۇپلازى ناۋ خانەكانى چاۋ.

لەۋانەشە گۇرانى بايۇكىمىيى لەھاۋىنەى چاۋدا پرووبدات ۋەك زىادبوونى رپىژەى ئاۋيان كەمبونەۋەى چالاكى ھەندىك لەئەنزىمەكان، ئەم گۇرپانكارپيە چاۋەپوان كراۋانەش كە لەھاۋىنەى چاۋدا پروودەدەن بەھۆى بەركەۋتنى شەپۇلە مايكروپيەكانەۋە لەۋانەيە گۇرپانئىك لەسروشتى پروونىيەتى ھاۋىنەكەدا دروستىكەن ۋ بىبىت بەھۆى نابىناى لەۋ مرؤفەدا، ئەۋ كارىگەرىيە خراپانە لەھاۋىنەى

چاۋى ھەندىك ئازەلدا ۋەك كەرويشك ۋ مشكدا تاقىكراۋەتەۋە ۋ توۋشى نابىناى كاتى يان ھەميشەيى كردوون.

دوۋەم: شانەكانى گون
ئىرى ھەندىك لەزىندەۋەران لەۋانەش مرؤف تارادەيەك لولەكانى خويىن كەمە بۇيە ئەۋ شانانە توانايەكى كەمىان ھەيە بۇ بلاۋە پيىكرنى گەرميەكە ۋ ساردكردنەۋەى ئەۋ شانانە، مەترسى ئەمەش لەۋەدايە كە ئەم شانانە تۇو دروستكەرن ۋ نەۋەى تازە بەھۆى ئەۋ تۇۋانەۋە دروست دەبن، كاتىك دوۋچارى ئەۋ گەرميە زۇرە دەبن چالاكى بەرھەم ھىنانيان نامىنئىت ۋ لەۋانەيە بازدان لەنەۋەكاندا پرووبدات.

كارىگەرىيە نا گەرميەكان
كارىگەرى ناگەرمى شەپۇلە مايكروپيەكان لەسەر زىندەۋەران نابىت بەھۆى بەرزبونەۋەيەكى ھەست پيىكراۋى پلەى گەرمى ئەۋ شويىنەى تيشكى بەردەكەۋىت ۋ پرواش وايە كە ئەۋ كارىگەرىيانە لەئەنجامى كارلىكى راستەۋخۇى وزەى شەپۇلە مايكروپيەكە ۋ شانەزىندوۋەكانى لەشەۋە دروست بىن.

تويژىنەۋە ۋ ليكۆلىنەۋە زانستىيەكان ۋ كلينىكىيەكانى كە لەم بوارەدا بەدرپىژەى دەيەھا سال ئەنجام دراۋن ۋا دەرەدەيخەن كە ئەم تيشكانە كارىگەرى فسىۋلۇژى ۋ بۇماۋەبىيان ھەيە ۋ كاردەكەنەسەر ھەلسوكەۋتى گيانەۋەران.

كارىگەرىيە فسىۋلۇژىيەكان
بەھۆى بەركەۋتنى تيشكە

مايكرۆييه كان ووهرگرتنى ئەم تيشكانە لەلایەن زیندەوهرانەو ە چەندەها كاريگەرى فسيۆلۆژى تيبينيكراوه وەك ليلىبوني هاوئىنەى چا و فراوانبوني بيبيلەى چا و يان زيادبوني خەستى خوين و چالاكى پزىنى سايروكسين و تووشبون بەبەرزبونهو ەى پلەى گەرمى (تا) و سوتاندن و لەناوچوونى شانە زیندووه كانى لەش و... ەتد.

هەندىك لەتاقىکردنەو ە كانى تاقىگە كان دەريانخستون كە شەپۆلە مايكرۆييه كان كاريگەرى كوشندەيان هەيه لەژيانى زیندەوهران، بەلام ئەمە دەكەوئىتە سەر برى ئەو شەپۆلەى كە وەرگرتووه لەگەل برى وزه و لەرەلەرى شەپۆلەكە و ئەو كاتەى كە دەياخىيەنىت لەبەركەوتنى بۆ ئەو شوئىنەى لەشى زیندەوهرەكە. مردنى ئەو زیندەوهرەش كە تيشكەكەى بەركەوتوو ە دەوستتەسەر ئەو ەى كە پلەى گەرمى لەش تا چەند لەپلەى گەرمى سروشتى بەرزتر دەبيتەو ە.

شايەنى باسە پلەى گەرمى سروشتى زیندەوهرانى وەك سەگ و پشيلە و كەرويشك لەنيوان (-41) (42) پلەى سەدييه، بەلام زیندەوهرە بچوو كە كانى وەك جرج و مشك لەنيوان (42-43) پلەى سەدييه، مرۆف 37 پلەى سەدييه، لەوانەشە زیندەوهرەكە بەكاريگەرييه كانى دىكە لەناو بچيئت وەك كاريگەرييه فسيۆلۆژى و هەلچوونە دەروونىيە كان.

كاريگەرى ئەم تيشكانە لەسەر هەلسوكەوتى گيانلەبەران
لەماو ەى شەپى جيهانى دوو ەمدا دوای بەكارهينانى رادار بۆ پيداويستىيە

سەربازىيە كان و كەشتىيەوانى ئەوانەى لەئىستگە كانى رادار ئيشيان دەكرد بەشيو ەيەكى ئاسايى لەبەردەم ەو ەى رادارە كاندا دەو ەستان بى گويدان بەكاريگەرى خراپى ئەو شەپۆلە مايكرۆييهانى كە لەشيان وەريدەگرت. بەلام بەهۆى پشكنينە پزىشكىيە كان و شىكارى تاقىگە كانەو ە دەركەوت كە بارى دەروونى ئەو كەسانە زۆر ئالۆز و هەلچوو دەبيت و ميزاجى دەبن و هەنديجار دەبوورينەو ە و زۆركفت دەبن و شەوان تووشى نەخەوتن دەبن لەگەل تووشبوون بەورينە و تواناى خواردنيان كەم دەبيتەو ە، هۆى ئەم كاريگەرييه رەفتارى و دەروونىيە كە نائاسايين دەگەرپينەو ە بۆ ئەو گورزە شەپۆلە مايكرۆييهانى بەر لەشيان دەكەويئت لەو ئىستگەنەدا.

كاريگەرييه بۆماو ەييه كان

ئەمەش بەترسناكترين كاريگەرى خراپى ئەو تيشكانە دادەنريئت لەسەر مرۆف، چونكە بازدانى بۆماو ەيى لەو ەچە كاندا دروست دەكات. لەمەودايەكى دووردا دەردەكەويئت لەسەريان و چارەسەريشيان دەگمەن و تارادەيك ئەستەمە. توئىنەو ە و ليكولينەو ە زانستىيە كان لەم بواردەدا ئىستاشى لەگەلدا بيئت، كەمن و زۆريەى جاريش دژيەيەكن هەچەندە زۆريەشيان لەسەر ميروو ە كان و زیندەوهرە بچوو كە كان كراون.

كاتىكيش ئەم كاريگەرييه خراپانە لەسەر گيانەوهران دەردەكەويئت كە راستەوخۆ ئەم تيشكانەى بەركەويئت واتە لەبەردەم رپپەو ەى ئەم تيشكەدا بوەستيت، وەك بەردەم ەو ەى رادار

و بەدالە و سەرچاو ە كانى مايكرۆو ەيف لەتاقىگە كاندا، چونكە گورزەى شەپۆلە مايكرۆييه كە بەشيو ەيەكى چر و بەهيلي راست بەرەو ەو ەو ەى وەرگرە كان ئاراستە دەكريئت.

رئىنمەى دانانى ەو ەى

پيويستە بەدالە، مايكرۆو ەيف و رادار لەدەرەو ەى شارەكان دابنرين لەسەر چەند بورجىكى بەرز كە بەرزترييت لەسەر بينايەكى دىكە لەو شارانەدا بۆ ئەو ەى مرۆف دووربيت لەم گورزە چرەى ليو ەى ئاراستەى وەرگرە كان دەكريئت تا دانىشتوانى شارەكان بەم تيشكە زيان بەخشە تووشى پيس بوون نەبن، بەمەش لەشى مرۆفە كان پاريزراو دەبيت.

* شارەزا لەفيزىك

hp دوو ئامپرى نووى دادەهينيت

كۆمپانىيەى hp جيهانى دوو كۆمپيوتهرى دەفتەرى لەجۆرى Envy داھينا كە دەناسرين بەسووكى و وردى لەدیزايندا و نرخەكەيان تەنيا 1700 دۆلارى ئەمەريكيە، ئەم دوو كۆمپيوتهرە بەخيتراترين كۆمپيوتهرى دەفتەرى دادەنرين كە تا ئىستا دەركەوت بن، شاشەكەيان 15 بۆئىنچە و ئەستوروييان تەنيا يەك بۆئىنچە و كيشيان لە 2.4 كىلوگرام تيپەر ناكات.

شايەنى باسە ئامپرەكە يەكەى چارەسەرى ناو ەندى Intel corei7 و چوار شوين بۆ يادەو ەرى RAM تىادايە و تواناى رامەكەى دەگاتە شانزە گىگابايت و خەپلەى رەقى دووانى ەيه لەجۆرى SSD و پلەى روونى شاشەكەى دەگاتە 1600×900 بيكسل.